

יבמות עג
sinal.org.il

האם ערל מותר?
במעשר שני?

כלומר האם ללמוד
מפסח למע"ש?
הרי פסח חמור ממע"ש,
אלא שהרי למדנו איסור
אונן ממע"ש לפסח
והשאלה היא:

או שנלמד מקל וחומר
או גז"ש לא מופנה
ואז אי אפשר

אם הלימוד ממע"ש לפסח
הוא בגז"ש מופנה

ראיית רב ששת שאסרה
המשנה ביכורים ב. א.
מביאה רשימה של דינים משותפים
לביכורים ותרומה
ושונים וממע"ש
והיא לא מזכירה הבדל לגבי ערל

יוצא שכיוון
שערל אסור בביכורים ותרומה
(כמו שראינו בדף ע)
מכאן שהוא גם אסור במע"ש
כי אחרת המשנה היתה מזכירה
גם הבדל זה

דחייה
תנא ושייה
המשיניות לא כתבו את כל
הדברים המשותפים והשונים
עובדה שיש עוד דברים שלא כתבו

הרחבה לגבי
ההשוואה בין תרומה
ביכורים ומעשר

3 ההשוואות
בביכורים פרק ב

משה א
המשותף לביכורים ותרומה
(ולא במע"ש)

- 1. לגבי טומאה
כהן טמא שאוכל אותם
חייב מיתה בידי שמים
מע"ש רק מלקות
וצריכים נטילת ידיים
וטבול יום אסור בהם
אך מותר במע"ש
 - 2. אסורים לזרים
(וזר האוכלם חייב קרן וחומש)
מע"ש מותר לזר
 - 3. נכסי כהן
(עושה איתם מה שרוצה)
מע"ש צריך דווקא לאכול זה ממנו גבוה
(ר"מ, קידושין נב.)
 - 4. עולים
(בתערובת)
ב 1001
- דברים שהמשנה
לא כתבה
- כאמור לגבי ערל
ייתכן שערל אסור בתרומה וביכורים
אבל מותר במע"ש
(אם נחלק על רב ששת)
- רב אשי
נוהגים בכל השנים
(מלבד השמיטה)
ואילו מע"ש רק בשנים 1,2,4,5
אי אפשר לפדות אותם
ואילו מע"ש נפדה

טעונים הבאת מקום
(ליחושלם)

צריכים ביעור
(לאוכלם - לאכול או לבנר)
לפני פסח של שנה (4,7)
+ ויודיו

ר"ש חולק
ביכורים כמו תרומה
לא צריכים ביעור ויודיו
ומותרים לאונן

המקור
למחלוקת
לגבי אונן וביעור

מע"ש אסור לאונן
("לא-אכלת באני ממנו"
דברים נו, ז)
וחייב בביעור

המחלוקת לגבי ביכורים
"לא-תכל לאכל בשערך"
משער דגגך ותירשך ויצהרך...
דברים יז, ז)
ותרמת דך;
(דברים יב, ז)

התרומה שם זה ביכורים.
עשים הקש בין ביכורים ל:
רבגן
מקש ביכורים למעשר
שאסור לאונן וצריך ביעור

ר"ש
מקש ביכורים לתרומה
(שהרי נקראים תרומה)
שמותר לאונן ולא צריכים ביעור

משה ב
המשותף לביכורים ומע"ש
(ולא בתרומה)

האם יכול להנות מהם
תוך כדי הביעור?

עוד דברים שלא הזכרת
כשהפירות נטמאו
("טומאת עצמן")
אסור לאוכלם אלא
צריכים ביעור

ואם בליז אכל טהפירות
טמאים

מקור - ר"ח
"ולא-בערתי ממנו בטמא"
(דברים נו, ז)
ממנו לא מבערים
אבל תרומה ק

קשה
למה אתה לומד דווקא
לשמן תרומה
אולי תלמד לשמן קודש?

ברירת המחלוקת זה שבתרומה וקודש אסור
קל וחומר ממע"ש.
אלא שבכל זאת יש לימוד "ממנו" שמוותר באחד מהם -
אז בוחרים ללמוד לתרומה שהיא קלה יותר.

חומרות בהקדש (6) פנקעכס
פיגול, נותר, קרבן, מעילה, כרת
(ממנו אבד, לפני גיל 50)
חומש, אין פדיון
אסורה לזרים לעולם

תשובה
הרי גם בתרומה יש חומרות
(4) מחפז
מיתה בידי שמים
(ממנו אבד, לפני גיל 50)
חומש, אין פדיון
אסורה לזרים לעולם

תשובות
להקדש יש יותר
חומרות
כרת חמורה ממיתה בידי שמים
וזה מנצח את כל שאר החומרות

ואילו בביכורים ומע"ש
לא יהנה בביעור

המקורות במע"ש
ר"ש - "ולא-בערתי ממנו בטמא"
(דברים נו, ז)
הכוונה לשני איסורים של כילוי:
ולא לאכול או לכולת
את המע"ש
משהפירות טמאים

עוד מקור לאיסור האכילה (לאונן)
ר"ש לא מצא מקור
אך הברייתא מצאה

עוד מקור לאיסור האכילה (לאונן)
ר"ש לא מצא מקור
אך הברייתא מצאה

ואילו במע"ש כתוב
"לא-תוכל לאכל בשערך"
משער דגגך ותירשך ויצהרך"
(דברים יב, ז)
"בשערך" מילמד שמה שמותר
בביכור בעל מום
אסור במע"ש

כתוב לגבי
בכור בעל מום
"בשערך תאכלם הטמא וקטהור יחדו"
כצבי וקאיל"
(דברים טו, כב)

ותנא דבי ר"ש
הכוונה שמותר
לטמא וטהור לאכול יחדיו
(כלומר מותר גם כשהאדם טמא
וגם כשהבשר טמא
כי נטמא מהאדם הטמא)

מקור לאיסור עשה
בפסוק לגבי בכור בעל מום
"בשערך תאכלם הטמא וקטהור
יחדו כצבי וקאיל"
(דברים טו, כב)

ומדיק
רק אותו אוכלים הטמא וטהור יחדיו
אך בתרומה לא
ולאו הבא מכלל עשה הוא עשה

משה ג
המשותף לתרומה ומע"ש
(ולא בביכורים)